

Брюксел, 3 октомври 2025 г.
(OR. en)

13325/25

LIMITE

ENER 468

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Енергийната сигурност и устойчивост в Украйна и Молдова и стратегическото значение на тяхното интегриране в енергийния пазар на ЕС – Обмен на мнения

С оглед на заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика) на 20 октомври 2025 г. приложено се изпраща на делегациите информационна бележка на председателството относно енергийната сигурност и устойчивост в Украйна и Молдова и стратегическото значение на интегрирането им в енергийния пазар на ЕС.

Енергийната сигурност и устойчивост в Украйна и Молдова и стратегическото значение на тяхното интегриране в енергийния пазар на ЕС

Перспективи за енергийната сигурност в Украйна и Молдова

Продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна води до опустошителни последици за населението, икономиката и обществените функции на Украйна, особено за енергийния сектор. Масовото унищожаване на инфраструктура за производство, генериране, пренос и разпределение в резултат на многократни и целенасочени атаки създаде неотложно хуманитарно и техническо предизвикателство. То също така представлява дългосрочна пречка за изграждането отново на устойчива и модерна енергийна система, която, в съответствие с целите на Енергийната общност, е съгласувана и подготвена за интеграция с пазарите на ЕС.

Непосредствените предизвикателства пред Украйна преди предстоящата зима са особено тежки. Съоръженията за съхранение на газ са изложени на рискове, свързани с допълнителни атаки, финансиране, степен на запълване и техническа устойчивост, в резултат от което има нужда от помощ за стабилизиране на вътрешните доставки и същевременно от предоставяне на възможност на Украйна да допринесе за по-широката европейска система. В същото време синхронизираната електроенергийна мрежа на Украйна продължава да функционира в условията на постоянни заплахи. Укрепването на децентрализираното производство, ускоряването на инвестициите във възобновяеми енергийни източници, енергийна ефективност и съхранение и осигуряването на критична инфраструктура са абсолютно необходими както за непосредствената подготовка за зимата, така и за по-дългосрочния процес на възстановяване, реконструкция и интеграция в пазара на ЕС. Освен това петролните продукти, внасяни от ЕС, и петролните запаси играят ключова роля за военните операции, тъй като единствената украинска рафинерия беше разрушена от Русия. На последно място, положението с ядрената безопасност и сигурност в Украйна – в Запорожката атомна електроцентрала (ЗАЕЦ) и други ядрени съоръжения – остава постоянно изложено на риск поради руските военни действия и окупацията на ЗАЕЦ.

Въпреки че не е изправена пред същите преки разрушения, Молдова също беше сериозно засегната от по-широките последици от агресивната война на Русия. Нейната историческа зависимост от руските доставки на газ и внос на електроенергия от Приднестровския район я постави в силно уязвимо положение, след като тези доставки бяха прекъснати, което доведе до сериозни социални и икономически последици. Въпреки тези предизвикателства Молдова предприе важни стъпки към по-голяма енергийна устойчивост и интеграция в енергийния пазар на ЕС. Синхронизирането на електроенергийната мрежа на страната с електроенергийната система на континентална Европа, диверсифицирането на доставките на газ с газ, който не идва от Русия, укрепването на междусистемните връзки, постигането на напредък по реформите съгласно рамката на Енергийната общност, разширяването на капацитета за енергия от възобновяеми източници и засилването на мерките за енергийна ефективност вече доведоха до осезаем напредък. Непрекъснатата помощ от ЕС ще бъде от решаващо значение за поддържане на стабилността, продължаване на реформите и осигуряване на по-нататъшно сближаване с енергийния пазар на ЕС. На последно място, петролните запаси могат да увеличат устойчивостта на Молдова, тъй като всички петролни продукти се внасят.

Стратегическо значение на интеграцията с ЕС в областта на енергетиката

Задълбочаването на интеграцията на Украйна и Молдова в енергийния пазар на ЕС е не само жизненоважен елемент от техния по-широк европейски път, но и стратегически принос към колективната енергийна сигурност и устойчивост на Европа. Във връзка с това акцентът е поставен върху продължаващите усилия съгласно рамката на Енергийната общност за пълна интеграция на двете държави в енергийния пазар на ЕС до 2027 г. Макар и амбициозна, тази цел остава постижима, при условие че Украйна и Молдова транспонират изцяло пакета за интеграция в областта на електроенергията, а Комисията и държавите — членки на ЕС, продължат своя ангажимент и подкрепа.

Пътят към интеграция в ЕС както за Украйна, така и за Молдова е труден, но двете страни вече постигнаха забележителни резултати. През юли 2025 г. Европейската комисия извърши преглед на главите в областта на енергетиката с участието на двете правителства като решаваща стъпка в подготовката на преговорите за присъединяване. Въпреки че процесът на присъединяване попада в сферата на компетентност на Съвета по общи въпроси, усилията на Украйна и Молдова за постигане на съответствие със законодателството на ЕС в областта на енергетиката са тясно свързани с тяхната работа в по-широк план по интегрирането им в енергийния пазар на ЕС. Това от своя страна допринася за укрепване на енергийната сигурност и устойчивост – области, в които Съветът ТТЕ (Енергетика) играе ключова роля успоредно с продължаващите усилия в Енергийната общност.

Продължават обаче да съществуват сериозни предизвикателства. Ето защо трайната политическа, финансова и техническа помощ ще продължи да бъде от съществено значение – не само за да се преодолеят непосредствените военновременни уязвимости, но и за да се даде възможност за възстановяване и развитие на устойчиви, модерни и готови за ЕС енергийни системи.

Датското председателство на Съвета на Европейския съюз приканва Съвета ТТЕ (Енергетика) да започне стратегическа дискусия за това как най-добре да се подкрепят енергийните сектори на Украйна и Молдова както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Това включва осигуряване на възможност за Украйна и Молдова да изтъкнат специфичните предизвикателства, пред които са изправени, и да набележат конкретни стъпки, чрез които ЕС може да предостави ефективна подкрепа. Изграждането на устойчиви, съобразени с изискванията на ЕС енергийни системи в Украйна и Молдова ще бъде от решаващо значение за техния значим напредък към интеграция. Същевременно тези усилия ще укрепят стабилността и сигурността на европейската енергийна система като цяло.

Основни въпроси за дискусията

1. Какви допълнителни стъпки могат да предприемат Украйна и Молдова, за да приведат своите енергийни сектори в съответствие с правилата, стандартите и практиките на ЕС, и как държавите – членки на ЕС, могат най-добре да подкрепят тези усилия – както за преодоляване на непосредствените уязвимости, така и за посрещане на дългосрочните нужди от устойчивост и енергийна сигурност, а също така и за преход към чиста енергия?
2. По какъв начин Украйна и Молдова могат да допринесат стратегически за развитието и устойчивостта на енергийния съюз на ЕС, по-специално по отношение на енергийната сигурност, диверсификацията и интегрирането на чистата енергия?